

Sygn. akt: III AUa 420/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Szybka

Sędziowie: SSA Mirosław Godlewski (spr.)

SSO del. Dorota Rzeźniowiecka.

Protokolant: st.sekr.sądowy Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2014 r. w Łodzi

sprawy **S. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. akt: VIII U 3419/12;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 420/13

UZASADNIENIE

W dniu 10 lipca 2012 roku S. P. złożył wniosek o emeryturę. We wniosku wskazał, że jest uprawniony do renty z tytułu niezdolności do pracy, nie pozostaje w zatrudnieniu, nie jest członkiem OFE, w dniu (...) roku ukończy 60-ty rok życia oraz legitymuje się ponad 25 -letnim stażem ogólnym i ponad 15 - letnim stażem szczególnym.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział Ł. decyzją z dnia 8 sierpnia 2012 roku, odmówił przyznania emerytury. Zdaniem organu rentowego ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poza przesłanką stażu szczególnego. Organ uznając za wykazany okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 6 lat 9 miesięcy i 8 dni odmówił, mimo wystawienia przez byłego pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, okresu zatrudnienia od 1 maja 1973 roku do 31 sierpnia 1983 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Ł. na stanowisku tynkarza (elewacyjnego) kwalifikowanej jako praca z Wykazu A Dział V poz.6.

W odwołaniu ubezpieczony zarzucił decyzji błąd w ustaleniach faktycznych poprzez odmowę zakwalifikowania spornego zatrudnienia jako pracy uprawniającej do nabycia emerytury w obniżonym wieku, w sytuacji gdy mimo innej nazwy stanowiska, na którym praca była wykonywana, rodzajowo praca odpowiadała wskazanej w wykazie A dziale V poz. 6.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania.

Wyrokiem wydanym dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie VIII U 3419/12 Sąd Okręgowy w Łodzi oddalił odwołanie.

Wydając przedmiotowy wyrok sąd pierwszej instancji przyjął za podstawę rozstrzygnięcia następujące ustalenia faktyczne:

S. P. ur. (...), w dniu 10 lipca 2012 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Od 29 czerwca 2007 roku S. P. pobiera rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, posiada łącznie 26 lat, 6 miesięcy i 25 dni okresów składowych i nieskładowych, nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wnioskodawca nie został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy.

W okresie od 15 kwietnia 1971 roku do 1 września 1998 roku wnioskodawca był zatrudniony na umowę o pracę w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od września 1988 roku do 20 października 1989 roku ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego. W okresie tego urlopu świadczył prace na budowie eksportowej.

W okresach od 1 lipca 1991 roku do 11 lipca 1996 roku, od 19 lipca 1996 roku do 15 sierpnia 1996 roku oraz od 17 sierpnia 1996 roku do 31 maja 1998 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Ł. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył pracę w szczególnych warunkach jako kierowca samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wymienionym w wykazie A dział VIII poz. 2 pkt 2 zał. nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów i Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach. i Wskazany staż pracy wyniósł 6 lat, 10 miesięcy i 9 dni.

W Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w Ł. wnioskodawca otrzymał angaże na następujące stanowiska: - od 15 kwietnia 1971 roku - murarza; - od 23 lipca 1971 roku - tynkarza; - od 1 października 1984 roku - kierowcy; - od 26 września 1988 roku - kierowcy samochodu o ciężarze do 3,5 tony.

W wymienionym zakładzie pracy ubezpieczony przez pierwszy okres zatrudnienia pracował jako murarz. Od maja 1973 roku pracował on jako tynkarz - malarz na elewacjach. W ten sposób wnioskodawca pracował do sierpnia 1983 roku. Wnioskodawca świadczył pracę na rusztowaniach o wysokości do 25 m i do jego obowiązków należało tynkowanie i malowanie. Ubezpieczony pracował na blokach 4-piętrowych i na wieżowcach. W czasie dnia pracy pracował on więcej jako tynkarz, to jest około 65 % czasu, a 35 % czasu pracy w ciągu dnia jako malarz. Zdarzało się, że ubezpieczony musiał budować i przestawiać rusztowania. W ten sposób pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Od stycznia do lutego wnioskodawca wykonywał prace zastępcze, które też stanowiły tynkowanie i malowanie na wysokości tylko, że wewnątrz budynków. Rusztowania te miały wysokość półtora metra albo 2,5 metra.

W okresie od dnia 1 września 1998 roku do 10 października 2006 roku S. P. był zatrudniony na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółka z o.o. w S. na stanowisku kierowca betonowozu.

W przedstawionym stanie faktycznym sąd pierwszej instancji uznał odwołanie za niezasadne. Przywołując przepis art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych skonstatował, że S. P. nie przysługuje prawo do emerytury przewidzianej w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 153 z 2009r., poz. 1227 – tekst jednolity późn. zm.), ponieważ nie legitymuje się on wymaganym 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu, przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe nie potwierdziło fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach od 1 maja 1976 roku do 31 sierpnia 1983 roku w pełnym wymiarze czasu pracy przy pracach malarskich konstrukcji na wysokości – to jest prac wymienionych w dziale V punkcie 6 wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.). Tym samym odwołujący nie legitymuje się okresem

pracy w szczególnych warunkach w wymiarze ponad 15 lat i nie spełnił wszystkich przesłanek do przyznania żądanej emerytury. Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w oparciu o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył apelacją w całości, ubezpieczony zastąpiony przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego.

W apelacji zarzucił wyrokowi: - naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, co doprowadziło do błędnych ustaleń sądu polegających na przyjęciu, że wykonywana przez wnioskodawcę praca jako malarz konstrukcji na wysokości - tynkarz w latach 1973- 1983 nie była pracą w szczególnych warunkach;

- naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 316 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie faktu, który został udowodniony, tj. iż wnioskodawca ma wymagany prawem okres pracy w szczególnych warunkach, gdyż do w/w okresu należy zaliczyć również okres pracy na stanowisku malarza konstrukcji na wysokości - tynkarza w latach od 1 maja do 31 sierpnia 1983r., a nie tylko okresy pracy na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w latach od 19 lipca 1996 r. do 15 sierpnia 1996 r. oraz od 17 sierpnia 1996r. do 31 maja 1998r. i nie wziął jej pod uwagę, a tym samym wbrew art. 316 § 1 k.p.c. nie uwzględnił sprawy istniejącego w dniu wyrokowania, w sytuacji gdy ta udowodniona okoliczność skutkuje stwierdzeniem, ubezpieczony miał wymagany prawem okres pracy w szczególnych warunkach, a tym samym jest uprawniony do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach;

- naruszenie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i art. 32 u.e.r. w zw. z art. 46 u.e.r. w zw. z § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. «prawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze polegające na niezaliczeniu wnioskodawcy lat pracy, tj. od 1 maja 1973 r. do dnia 31 sierpnia 1983r. na stanowisku malarza konstrukcji na wysokości - tynkarza elewacyjnego w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) - WSCHÓD w Ł. jako pracy w szczególnych warunkach, podczas gdy z materiału dowodowego lwy wynikało, iż wnioskodawca w powyższych latach wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wymóg posiadania odpowiedniego stażu pracy warunkującego przyznanie emerytury.

Motywuując podniesione zarzuty argumentował, że Sąd I instancji w sposób niewłaściwy rozdziela pracę wykonywaną przez wnioskodawcę jako tynkarza i jako malarza, gdyż w praktyce prace te były ze sobą nierozzerwalnie związane, bowiem pracownicy wykonujący pracę na wysokościach wpierv musieli wytynkować daną ścianę, a następnie ją pomalować, zatem nie sposób ich rozdzielać zwłaszcza, że wszystkie w/w czynności były wykonywane na rusztowaniach powyżej 2,5 metra, a maksymalnie do 25 metrów. Wykaz prac uznanych za pracę w warunkach szczególnych został ustalony przy uwzględnieniu okoliczność, iż przy pracach tych. tj. pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości, jak również Łających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, dochodzi wcześniejszej utraty sił do wykonywania dotychczasowej pracy, a zatem pracownicy wykonujący takie prace są uprawnieni do wcześniejszego uzyskania prawa do emerytury. Wnioskodawca wykonywał prace malarskie na wysokości przez okres ponad 10 lat. co niewątpliwie odcisnęło swoje piętno na zdrowiu wnioskodawcy, gdyż konkretne czynności na wysokości do 25 m, czy to tynkarskie czy malarskie, bez wątplenia należą do prac wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej. Sąd I instancji w uzasadnieniu swojego wyroku pominął fakt, który został udowodniony, tj. że wnioskodawca ma wymagany prawem okres pracy w szczególnych warunkach, gdyż do w/w okresu należy mu zaliczyć również okres pracy na stanowisku malarza konstrukcji na wysokości - tynkarza w latach od 1 maja 1972r. do 31 sierpnia 1983r., a nie tylko okresy pracy na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ze całkowitym powyżej 3,5 tony w latach od 19 lipca 1996r. do 15 sierpnia 1996r. oraz od 17 sierpnia 1996r. do 31 maja 1998r. i nie wziął jej pod uwagę.

Sąd powinien był uwzględnić, iż „dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma ego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzony mu pracy - rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych” (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie III AUa 720/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w

Białymstoku III AUa 488/12). Nadto Sąd Okręgowy „winien był dokonać oceny faktycznie wykonywanych czynności pracowniczych w okresie spornym oraz warunków wykonywanej pracy, w kontekście bezpośredniej szkodliwości dla zdrowia, uzasadniających przyznanie wcześniejszej emerytury” (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie III AUa 350/10). Skoro wnioskodawca faktycznie wykonywał prace na wysokości do 25 metrów, które należało zakwalifikować jako prace o znacznej szkodliwości dla sił psychofizycznych, to bez znaczenia było to, iż pracodawca w świadectwie pracy podając stanowisko, na którym pracował wnioskodawca użył innej terminologii niż ustawodawca - tynkarz elewacji.

Z dokumentów załączonych do apelacji, tj. świadectwa pracy w szczególnych warunkach wystawionego dla M. K. przez Przedsiębiorstwo Produkcji (...) potwierdzającego, że świadek wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace malarskie konstrukcji na wysokości na stanowisku murarz, tynkarz, decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 28 listopada 1997r. o przyznaniu świadczeniowi emerytalnemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, a nadto przy uwzględnieniu treści zeznań świadka M. K. złożonych w sprawie pych wynikało, iż świadek pracował w latach 70-tych w brygadzie, w której pracował wnioskodawca i że wykonywał te same czynności co wnioskodawca) należy uznać, że wnioskodawca skoro wykonywał te same czynności co w/w świadek, tj. prace malarskie na wysokości, powinien mieć uwzględniony w/w okres, tj. od 1 maja 1973r. do dnia 31 sierpnia 1983 r. jako okres pracy w szczególnych warunkach.

W konkluzji apelacji, apelant wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego poprzez przyznanie prawa do wnioskowanego świadczenia od daty spełnienia przesłanki wieku, na koszt organu rentowego. Nadto wnosił o uzupełnienie postępowania dowodowego przed sądem drugiej instancji poprzez: dopuszczenie dowodu z dokumentów, tj. świadectwa pracy w szczególnych warunkach wystawionego dla M. K. przez Przedsiębiorstwo Produkcji (...) potwierdzającym, że świadek wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace malarskie konstrukcji na wysokości na stanowisku murarz, tynkarz oraz decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 28 listopada 1997r. o przyznaniu świadczeniowi emerytalnemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Potrzeba powołania dowodów powstała po zakończeniu postępowania przed sądem I instancji, z uwagi na to, iż sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie uwzględnił zeznań świadka M. K., z których wynikało, że jest emerytem, a sam pracował również na stanowisku tynkarza elewacyjnego w latach 1968 - 1993 w brygadzie, w której pracował wnioskodawca i wykonywał te same czynności co wnioskodawca, jak również, że otrzymał świadectwo pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu. Spór w sprawie, na etapie postępowania apelacyjnego, ograniczony został do spełnienia przesłanki stażu szczególnego. Spełnienie pozostałych przesłanek warunkujących nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisu art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zostało bowiem wykazane w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. W toku tego postępowania, co nie zostało zakwestionowane w toku instancji, udowodniony został także staż szczególny S. P. w wymiarze 6 lat, 10 miesięcy i 9 dni na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony. Niespornie także po doliczeniu do wskazanego powyżej, uznanego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, okresu zatrudnienia od 1 maja 1973 roku do 31 sierpnia 1983 roku, na który ubezpieczony przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione przez byłego pracodawcę, apelant spełniał by warunek stażu szczególnego w wymiarze co najmniej 15 lat. Organ rentowy odmawiając zaliczenia wskazanego okresu zatrudnienia do okresu pracy uprawniającej do nabycia emerytury w obniżonym wieku ograniczył się do zakwestionowania wystawionego przez byłego pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach wskazując, że występuje sprzeczność pomiędzy nazwą stanowiska, na którym apelant był zatrudniony (tynkarz elewacyjny) a jego przyporządkowaniem do prac opisanych w Wykazie A Dział V poz. 6 rozporządzenia jak i zarządzenia resortowego (wykaz A dział V poz. 6 pkt. 1) wskazującego stanowisko malarza konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych. Przeprowadzone w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji postępowanie dowodowe, tak z dokumentów jak i zeznań świadków oraz wnioskodawcy, precyzyjnie opisała charakter pracy wykonywanej przez ubezpieczonego w latach 1973 do 1983. Przyjęty przez sąd pierwszej instancji w ustaleniach

faktycznych opis pracy ubezpieczonego przedstawiony na k.3 uzasadnienia (k.64 akt) odpowiada treści przywołanych zeznań świadków jak i samego wnioskodawcy. Wskazane ustalenia faktyczne nie są kwestionowane w apelacji. Jak wynika z treści apelacji istota postawionego zarzutu obraży przepisu art. 233 § 1 k.p.c. sprowadza się do zakwestionowania prawidłowości dokonywanej przez sąd pierwszej instancji subsumpcji charakteru pracy poprzez wydzielenie z czynności zawodowych S. P. prac malarza elewacyjnego i dokonywanie oceny stałości wykonywania pracy jedynie w aspekcie tych czynności podczas gdy prac jakie wówczas wykonywał apelant, w szczególności pracy tynkarza nie da się oddzielić od pracy malarza a skoro wszystkie te prace były wykonywane na wysokości to ocena spełnia kryteriów pozwalających na zakwalifikowanie ich do prac wykonywanych w warunkach szczególnych winna być dokonywana łącznie. Prawidłowo przeprowadzona ocena, zdaniem apelanta, doprowadziłaby do odmiennego wniosku, korelującego z oceną także świadka M. K. i treścią wystawionych dla niego dokumentów, mianowicie, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał stale pracę w warunkach szczególnych.

W świetle tak sformułowanych zarzutów obraży prawa procesowego art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c., stwierdzić należy ich bezzasadność. Albowiem sąd pierwszej instancji przeprowadził w sprawie niezbędne dla jej rozpoznania postępowanie dowodowe, przeprowadzone dowody ocenił w sposób wszechstronny, przy wyrokowaniu uwzględnił całość zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz przedstawił w motywach tok rozumowania, które doprowadziło do wydania zaskarżonego wyroku w sposób pozwalający na przeprowadzenie kontroli judykacyjnej. Podnoszona w aspekcie wskazanych zarzutów, kwestia twierdzeń zawartych w zeznaniach wnioskodawcy jak i świadka M. K. odnośnie tego, że praca była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pozbawiona jest znaczenia jurydycznego, albowiem takie stwierdzenie wykracza poza sferę wiedzy o faktach jakie może przekazać świadek czy strona, wkraczając w sferę ocen, które zarezerwowane są dla sądu.

Powyższe, jak również treść art. 381 k.p.c. oraz treść zawartego w apelacji wniosku dowodowego i jego motywacji, uzasadnia pominięcie wnioskowanego dowodu. Ustalony przez sąd pierwszej instancji rodzaj wykonywanej przez ubezpieczonego w spornym okresie pracy nie jest kwestionowany, sporna jest w istocie kwalifikacja wykonywanego zatrudnienia. W tym zakresie, to czy i jak, oceniał pracę wykonywaną na takim samym stanowisku przez M. K. jego były pracodawca oraz organ rentowy, pozbawione jest znaczenia orzeczniczego. Sąd rozpoznaje jednostkową sprawę i obowiązany jest w tym zakresie dokonać zindywidualizowanej swobodnej oceny oraz kwalifikacji. Poza tym, z treści wniosku i jego motywacji jak i z okoliczności sprawy nie wynika, aby apelujący miał jakiegokolwiek trudności w przedstawieniu wnioskowanego dowodu na etapie postępowania przed sądem pierwszej instancji.

Przechodząc do dalszych rozważań, nawiązując już do istoty sporu apelacyjnego, sprowadzonego do prawa materialnego, stwierdzić należy, że prawidłowo autor apelacji podnosi, iż dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy, zakres rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych oraz, iż ocena faktycznie wykonywanych czynności pracowniczych w okresie spornym winna uwzględniać kontekst bezpośredniej szkodliwości dla zdrowia uzasadniających przyznanie emerytury w obniżonym wieku.

W związku z powyższym, przypomnieć jednakże należy, że to ustawodawca zdecydował jakie rodzaj pracy uprawnia do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku Zarówno pracodawca jak i organ przyznający świadczenie nie mają prawa rozszerzania zawartego w rozporządzeniu katalogu prac. Zarządzenia resortowe nie zawierają prawnie wiążącego katalogu stanowisk zatrudnienie, na których winno być kwalifikowane jako wykonywanie pracy w szczególnych warunkach ale mogą mieć one charakter pomocniczy, przy właściwej identyfikacji rodzaju wykonywanej pracy do branży i stanowiska. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym, podlega weryfikacji w toku postępowania o przyznanie świadczenia, która winna być dokonywana poprzez dokumentację pracowniczą i charakter rzeczywiście wykonywanej pracy. Emerytura w obniżonym wieku jest przywilejem, przywilejem wygaszanym a mające charakter wyjątkowy obowiązujące bezwzględnie przepisy regulujące nabycia prawa muszą być wykładane ściśle z wyłączeniem wykładni rozszerzającej, gwarantując zachowanie celu dla którego wprowadzono wskazane odstępstwo. (patrz - SN wyrok z 13 września 2011r. I UK 107/11 – legalis nr 461854;

SN wyrok z 9 maja 2006 roku II UK 25/12 legalis nr 304164; SN wyrok z dnia 16 listopada 2010r. IUK 124/10 - legalis nr 315456).

Przedłożone przez ubezpieczonego świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 31 maja 1998 roku wskazuje, że w spornym okresie S. P. pracował w budownictwie na stanowisku tynkarz (elewacyjny), które pracodawca kwalifikował jako prace malarskie konstrukcji na wysokości opisane w wykazie A dziale V poz. 6 pkt. 1 załącznika do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiału Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy podległych Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach. Zasadnie, organ rentowy zwrócił uwagę na sprzeczność formalną pomiędzy wskazanym stanowiskiem tynkarza (elewacyjnego) a jego kwalifikacją do pozycji zarządzenia, w której mowa o pracach malarskich konstrukcji na wysokości i stanowisku malarza konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych.

Przeprowadzona w toku postępowania przed sądem pierwszej instancji weryfikacja, potwierdziła, że ubezpieczony w spornym okresie był zatrudniony w budownictwie. Przedsiębiorstwie realizującym budownictwo mieszkaniowe (bloki mieszkalne (...) piętrowe) wykonując pracę tynkarza i malarza elewacji na rusztowaniach, gdzie przeważały prace malarskie. Sporadycznie wykonującym także prace przy przestawianiu rusztowań, prace murarskie a w okresach mrozów i niepogody wykonującym prace tynkarskie i malarskie we wnętrzach budynków.

W związku z powyższym, przypomnieć dalej należy, co pozostało poza zakresem rozważań sądu pierwszej instancji, że co do zasady prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych kwalifikowane były w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku Nr 8 poz.43 ze zmianami) w Wykazie C. Wykonywanie pracy zaliczonej do wykazu C nie dawało jednakże uprawnień do nabycia emerytury w obniżonym wieku lecz jedynie prawo do wzrostu świadczenia. (patrz - art.55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin /Dz. U. Nr 40 poz.267 / oraz § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku; przywołanego powyżej). Do wykazu A mogły być kwalifikowane jedynie te spośród prac wykonywanych w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych, które zostały wyspecyfikowane w tymże wykazie. Precyzyjnie dotyczy to prac rodzajowo określonych w wykazie A dział V oraz z działu XIV pkt 10. U. wykazu C (patrz - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 maja 1996 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze /Dz. U. Nr 63 poz. 292 § 1 pkt.5 lit. b/) nie zmieniło stanu prawnego oraz sytuacji pracowników przedsiębiorstw budowlanych i przemysłu materiału budowlanych w sposób pozwalający na taką kwalifikację ich zatrudnienia, która rodzajowo najbardziej odpowiada pracy z w budownictwie zawartej w wykazie A. (patrz - SN wyrok z 6 maja 2004 roku II UK 344/03 oraz SN wyrok z 21 grudnia 2004 roku IUK 96/04 - legalis nr 65891;nr 183876).

Praca jaką wykonywał w spornym okresie ubezpieczony związana z wykonywaniem bezpośrednio prac budowlanych na stanowiskach robotniczych w budownictwie była niewątpliwie pracą, o której mowa w wykazie C ale nie ma, wbrew temu co uczynił były pracodawca, podstaw aby kwalifikować wskazaną pracę z wykazu A dział V poz. 6 w budownictwie. Ustawodawca w wykazie A umieścił tylko nieliczne z prac wykonywanych w budownictwie. Zostały one wymienione w pkt 1 do 10 działu V wykazu. Spośród prac przy „konstrukcji” wymieniono w pkt 5 „prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości”, w pkt 6 „prace malarskie konstrukcji na wysokości” a w pkt 7 „prace przy wykonywaniu konstrukcji nabrzeży, falochronów oraz innych budowli hydrotechnicznych w nawodnionych wykopach lub na styku woda - ląd”. Tak wskazane powyżej pozycje jak i pozostałe odnoszące się do budownictwa, dotyczą tych prac wykonywanych w budownictwie, które nie z racji stanowiska pracy lecz rodzaju wykonywanej pracy cechuje znaczna szkodliwość dla zdrowia. Ustawodawca opisując wskazany w Wykazie A dział V pkt 6 rodzaj pracy pisze, że są to „prace malarskie konstrukcji na wysokości”. Wykładnia gramatyczna wskazanej pozycji wykazu nie prowadzi do jednoznacznych wniosków. Pojęcie „prace malarskie” niewątpliwie obejmuje swoją treścią przygotowanie podłoża malarskiego, jakim może być tynk (wyrównanie, zagruntowanie) ale stworzenie tego podłoża wykracza zdecydowanie poza wskazany zakres pojęciowy. Podobnie pojęcie „konstrukcja”, które w

języku polskim jest wieloznaczne i generalnie oznacza sposób w jaki połączone są elementy tworzące jakąś całość co w budownictwie oznacza strukturę obiektu, składająca się z ustrojów konstrukcyjnych (kompleksu elementów nośnych) zapewniających jej stateczność w związku z czym ściany zewnętrzne stanowią element konstrukcji budynku. Powstające na kanwie wykładni gramatycznej wątpliwości giną przy uwzględnieniu wykładni systemowej. Uwzględnienie bowiem całości rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, w tym regulacji z Wykazu C dotyczącego prac wykonywanych w budownictwie oraz przemyśle materiałów budowlanych, nie pozostawia wątpliwości, że z pełnego katalogu prac w budownictwie, katalogu do którego należą prace malarza, tynkarza jak i murarza, prac wykonywanych, których w znacznym zakresie łączy się z pracą na wysokości, wydzielony do wykazu A, dającego uprawnienie do nabycia emerytury w obniżonym wieku, przeniesiony został bardzo wąski ich katalog. Powyższe nie pozwala także na odczytywanie treści pkt 6 wykazu w oderwaniu od treści pkt 5 działu V Wykazu A. W konsekwencji prowadzi to do wniosku, że prace o których mowa w Wykazie A dział V pkt 6 dotyczą jedynie wykonywanych na wysokości prac polegających na malowaniu konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych, jak to zostało ujęte w zarządzeniu resortowym Ministra Budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku. W okolicznościach przedmiotowej sprawy, przy uwzględnieniu rodzaju wykonywanej przez ubezpieczonego w spornym okresie pracy jak i treści przywołanego zarządzenia resortowego, w którym nie wymieniono tynkowania ani malowania elewacji lecz prace malarskie konstrukcji na wysokości, nie było podstaw do kwalifikowania wykonywanej pracy w spornym okresie jako pracy w szczególnych warunkach, dającej uprawnienie do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Przeniesienie powyższego na grunt rozpoznawanej sprawy pozbawia znaczenia, spór odnośnie tego, czy pracę tynkarza elewacji należy oddzielać i inaczej kwalifikować niż pracę malarza elewacji w aspekcie dokonywania ustaleń co do stałości, albowiem zarówno praca tynkarza jak i malarza elewacji budynków mieszkalnych wykonywana na wysokości nie jest pracą w warunkach szczególnych o której mowa w wykazie A dział V poz. 6.

Nie każda bowiem praca z wykazu C, na wysokości, związana ze wznoszeniem konstrukcji, wykonywana na stanowisku pracy określonym w taryfikatorze kwalifikacyjnym robotników budowlanych, może być kwalifikowana jako praca z wykazu A, dająca uprawnienia do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Możliwość taka zachodzi jedynie wówczas gdy wykonywana praca rodzajowo odpowiada pracy opisanej w Wykazie A Dział V oraz Dział XIV poz.10. Tynkowanie jak i malowanie ścian budynków, tak wewnętrznych jak i zewnętrznych, również wykonywane na wysokości, nie jest objęte wykazem A i nie daje uprawnień do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

W związku z powyższym, bezzasadne są także podniesione zarzuty dotyczące naruszenia wskazanych przepisów prawa materialnego. Nie zaliczenie jako pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 maja 1973 do 31 sierpnia 1983 roku skutkuje brakiem wymaganego stażu szczególnego. Ubocznie, w nawiązaniu do treści apelacji wskazać należy, że w sprawie ma zastosowanie przepis art.184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153 poz.1227 ze zmianami) oraz § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zmianami). Wyłączenie regulacji art. 32 i art. 46 tejsze ustawy, jest oczywiste, wystarczy w tym zakresie wskazać datę w jakiej ubezpieczony spełnił przesłankę wymaganego wieku. Różnice co do regulacji z art. 184 a art. 32 i art.46 ustawy były wyjaśniane w judykaturze, przykładowo można wskazać wyrok Sądu Najwyższego wydany dnia 19 stycznia 2012 roku w sprawie I UK 325/11/ legalis nr 478595/.

Kierując się wskazaną argumentacją, nie podzielając zasadności zarzutów apelacyjnych, przy akceptacji co do zasady ustaleń sądu pierwszej instancji odnośnie nie spełnienia przesłanki stażu szczególnego warunkującego nabycie prawa do emerytury z art.184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.